

Lovforslag nr. L 31. Fremsat den 7. oktober 1983 af Lone Dybkjær (RV), Dræbye (RV), Larsen-Ledet (RV), Janne Normann (RV), Aase Olesen (RV) og Niels Helveg Petersen (RV)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(Forlængelse af dagpengeperioden ved barsel og adoption)

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jfr. lovbekendtgørelse nr. 435 af 5. september 1983, foretages følgende ændringer:

1. I § 33, stk. 1, affattes 2. pkt. således:

»Dagpenge kan ydes i 26 uger efter fødslen, hvoraf der inden for sidste 12 uger i stedet kan ydes dagpenge til barnets fader under fravær fra arbejdet.«

2. I § 33, stk. 2, ændres »14 uger« til: »26 uger«.

3. I § 33, stk. 3, ændres »14 ugers« til: »26 ugers« og »6 måneder« til: »9 måneder«.

4. I § 41, stk. 2, ændres »1 pct.« til: »1,95

pct.«.

§ 2

Stk. 1. Lovens § 1, nr. 1-3, har virkning for tilfælde, hvor fødslen finder sted eller adoptivbarnet modtages den 1. januar 1984 eller senere.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 4, har virkning fra og med indkomståret 1984.

§ 3

Personer, der ved lovens ikrafttræden modtager dagpenge efter de hidtil gældende regler under en løbende fraværperiode på grund af barsel eller adoption, overgår til at modtage dagpenge efter bestemmelserne i denne lov.

Bemærkninger til lovforslaget

Lov nr. 262 af 7. juni 1972 om dagpenge ved sygdom eller fødsel (Folketingstidende 1971-72, forhandlingerne sp. 3653, 4599, 6643 og 6887; tillæg A, sp. 7297; tillæg B, sp. 2509 og 2753; tillæg C, sp. 737) er senest bekendtgjort ved lovebekendtgørelse nr. 435 af 5. september 1983.

Lovforslaget er et led i bestræbelserne for at forbedre børnefamiliernes – herunder især småbørnsfamiliernes – vilkår. Samtidig indebærer lovforslaget en forhøjelse af det personlige bidrag til dagpengefonden.

Lovforslaget og det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om ændring af lov om barselorlov m.v. indebærer en forlængelse af barsel- og adoptionsorloven fra 14 til 26 uger. Endvidere indebærer lovforslagene en forlængelse af dagpengeperioden ved barsel og adoption fra 14 til 26 uger. Samtidig indebærer lovforslagene, at barnets fader får ret til fravær i de sidste 12 uger af barselorloven, ligesom faderen får ret til dagpenge i denne periode under fravær fra arbejdet. Forlængelsen af barselorloven på 12 uger kan således fordeles mellem forældrene.

Med lovforslagene forbedres småbørnsfamiliernes muligheder for at være sammen med det nyfødte barn i det første halve år, hvor barnet har behov for tryk og opvæksten. Samtidig åbnes der mulighed for, at faderen kan udnytte hele eller dele af forlængelsen på 12 uger, således at også barnets fader har mulighed for at være i tæt kontakt med det nyfødte barn i den periode, hvor barnet knytter de første bånd til forældrene.

Endelig indeholder lovforslaget en forhøjelse af det personlige bidrag til dagpengefonden til 1,95 pct. Hermed sikres dækning for merudgifterne ved forlængelse af dagpengeperioden, samtidig med at der opnås budgetforbedringer.

Økonomiske konsekvenser

Forlængelse af dagpengeperioden

Nedenstående beregninger er behæftet med en meget betydelig usikkerhed, der dels kan tilskrives det manglende kendskab til en del af de faktorer,

der direkte indgår i beregningerne, dels kan tilskrives, at beregningsresultatet er stærkt afhængigt af den faktiske udnyttelse af den forbedrede barselorlov.

a. Bruttoudgifter

Under forudsætning af en udnyttelsesgrad som i dag på 90 pct. efter forlængelse af barselorloven til 26 uger anslås bruttoudgifterne at udgøre 838 mill. kr.

Da det gennemsnitlige dagpengebeløb pr. uge er højere for mænd end for kvinder, vil bruttoudgifterne ved en forlængelse af barselorloven stige, i det omfang faderen udnytter en del af den forlængede orlov. Hvis det antages, at fædrene udnytter ca. 25 pct. af den samlede forbedring af barselorloven, vil bruttoudgiften forøges med ca. 50 mill. kr.

Det er næppe sandsynligt, at en udvidelse af barselorloven til 26 uger vil indebære en uændret udnyttelsesgrad på 90 pct. Det må anses for mere realistisk, at den samlede udnyttelsesgrad i stedet vil udgøre 80 pct., således at *de samlede bruttoudgifter* kan anslås til ca. 790 mill. kr. i 1984.

b. Besparelser

Under de givne beskæftigelsesforhold vil en del af den ovenfor beregnede merudgift modsvares af besparelser på arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp, idet en del af de fødende kvinder vil være ledige, ligesom en del af de ledigblevne stillinger vil blive genbesat af hidtil ledige. Herudover får det offentlige – i det omfang stillingerne ikke genbesættes – en lønbesparelse som arbejdsgiver.

Under samme forudsætninger, som lå til grund for beregningerne til barselhvileudvalget, kan besparelserne ved en udnyttelsesgrad på 90 pct. opgøres til:

Arbejdsløshedsdagpenge	378 mill. kr.
Kontanthjælp	33 mill. kr.
Offentlige som arbejdsgiver	109 mill. kr.

Denne besparelse på i alt 520 mill. kr. vil blive forøget med skønsmæssigt 20 mill. kr., hvis det

antages, at fædrene udnytter ca. 25 pct. af den samlede forbedring af barselorloven.

Som nævnt under bruttoudgifterne må det anses for mere realistisk med en udnyttelse af barselorloven på 80 pct., således at *de samlede besparelser* kan anslås til ca. 480 mill. kr. i 1984.

Der vil herudover kunne fremkomme besparelser på dagpasningsområdet, især på lidt længere sigt.

c. Nettoudgifter

De samlede nettoudgifter kan herefter anslås til ca. 310 mill. kr. i 1984. Ifølge befolkningsprognosen vil fødselstallet stige i årene efter 1984, hvorfor nettoudgiften også vil blive større i disse år.

Forhøjelse af dagpengebidraget

Ud fra et skøn over størrelsen af de skattepligtige indkomster kan det beregnes, at et personligt bidrag i 1984 på 1,95 pct. af det beløb, hvoraf indkomstskat til staten beregnes, vil medføre en indtægt til dagpengefonden på ca. 4.805 mill. kr., hvilket vil give staten en merindtægt i 1984 på ca. 2.340 mill. kr. i løbende 1984 PL-niveau i forhold til den indtægt, staten ville opnå med et uændret personligt bidrag på 1 pct.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Bestemmelsen indebærer to ændringer. Den første er en generel forlængelse af den periode, hvori der kan oppebæres dagpenge i forbindelse med barsel (dagpengeperioden) fra 14 uger til 26 uger efter fødslen.

Den anden ændring er indførelse af retten for

barnets fader til at modtage dagpenge i de sidste 12 uger af dagpengeperioden, når barnets fader er fraværende fra arbejdet. Faderens ret til at modtage dagpenge i op til 12 uger er uafhængig af forældrenes samlivsforhold, men forudsætter, at barnets moder ikke modtager dagpenge i den periode, hvor der ydes dagpenge til barnets fader. Faderens ret til at modtage dagpenge er endvidere uafhængig af, om kun den ene af forældrene har dagpengegivende indtægter.

Til nr. 2.

Ændringen indebærer, at forlængelsen af dagpengeperioden til 26 uger også vil være gældende i forbindelse med adoption.

Til nr. 3.

Ændringerne er konsekvenser af ændringerne i nr. 1 og 2.

Til § 2

Det foreslås, at lovens § 1, nr. 1-3, får virkning for tilfælde, hvor fødslen finder sted eller adoptivbarnet modtages 1. januar 1984 eller senere. Det foreslås endvidere, at lovens § 1, nr. 4, får virkning fra og med indkomståret 1984.

Til § 3

Personer, der ved lovens ikrafttræden får udbetalt dagpenge efter de hidtil gældende regler, får straks ved lovens ikrafttræden dagpengeret i overensstemmelse med de foreslåede regler. Kvinder, der ved lovens ikrafttræden modtager dagpenge på grund af barsel eller adoption, får ret til at modtage dagpenge i 26 uger efter fødslen, hvoraf der kan ydes dagpenge til barnets fader i de sidste 12 uger.